

F O A I A

pentru

MINTE, AMINTA SI LITERATURA.

Nr. 25 și 26.

MERCURIU, 25. IUNIU

1856.

„Zimbrul“

Iași, 1. Iunie.

(Брмаре ші капетз.)

3) Жи прівіреа адміністратівъ се педікъ таі твлте авсэрде претекстэрі, впвл de кътв алтвл mai рідіквле:

а) Къ капітала статвлі впітв нв ар фі жи централ дереі. Даръ Петресвргв, даръ Парісвла ш. ч. съптв оаре жи централ Статвлі лор?

б) Къ ачесте дозе гъверне de актв пріфъ-
къндссе жи впвл сінгврь, жвтътате din аплоїаді арв ретъпе фъръ слжвє — фъръ пънс; аіче се жігнеште таі къ сашь жирътвцітвл сістемв аль сківерпіселей. Даръ оаре къндс ачесте статв
ва фі організатв тілітъреште, атвочеа de крежват
есте къ ворв тревві нвтai жи рамвл тілідіеі
атъда оіфідері, ші аплоїаді аі ачестві рамв, жи
кътв съ нв ажтвгъ тоді ачії аплоїаді че арв ре-
тъпе фъръ слжвє. Даръ апоі не лъпгъ ачеаста
indвстрія ші комерчіл респъндіндссе атвочеа жи
даръ, ва фі опрітв оаре зпорв асеміна аплоїаді
ка капачітвдіе лорв съ ле жи треввіндеze ла ак-
тівітатеа пацівпалъ, іаръ нв ла інтріці ші дема-
гогії?

с) Къ адікъ Валахії фіндс таі нвтероші de
кътв Молдовенії, іар преквітвні жи слжвеле
Ачеі de ачеасть сокотіць, сканъ din віДЕРЕ къ
впіндсесь прінчіпателе пітепе нв ва фі пічі Валахв,
пічі Moldonanv, че тоді Ромъні, нв дозе дери
вніте, че впа: о Ромъніe, o Nadie, o Reliçie, o
orthodocie, o Констітвціe, впв Рече, впв D-zev.

д) Къ адікъ вре впвл din Мітрополії дері-
лорв арв перде чева din dirnітatea лорв. Ачеаста
еаръті нв аре темеів. Ноi віДЕМС таі твлці
Мітрополії жи рігатвл Гречії пъстгръндсши фіе
каре дрентвріле сале фъръ а фі сінвші Мітропо-
літвлі de Атена, чи нвтai впіндсесь ла казврі

греле жи Cinodз спре а нв атъра впвл de алтвл,
пічі віарв de Патріархвл de Константінополі; de
асеміна есте вп Мітрополії Рвсіеі, не фіндс
ачелв de Москва ші de Кіевз атъраці de челв
de Петресвргв.

Мai ав контрапрії впіреі ші алте първте фрічі
жись еле сънтв атътв de шъсквіте ші рідіквле жи
кътв нв терітъ а таі фі реесвлате, къчі се стъпгъ
сінгвре de ла cine. Ка съ ле поать жись
чіпева квпоаште каре сінгв ачеле, се обсер-
веве нвтai, къ жи таї фіністареа лорв треввіе пеа-
пъратв din дозе прінчіпії відіюасе съ се зъреаскъ
вазл, адікъ: de нв алв егоіствлі апоі пегречітв
челв аль сківрпіселеі.

Се фречеть актв да пвтвл алв доілае пе-
трв: Бніре.

II.

БНІРЕА ПРИНЧІПАТЕЛОР.

Преквітв кввітвл de пеаіре din жесеі жи-
семіарез лві жесеіль не жикрндере, de асеміна
din жесеі кввітвл Бніре се веде впв че ші
пационалз. Бісеріка нв съвършеште пічі одатъ
Літвріїл сале, фъръ ка съ ростеаскъ кввітеле:
Петрв Бніреа тутврорв Domnulv се пе рвгтв.“

Нв жиzedарв філософії ші жи въввідці адеce аз
ростітв ші ростескъ вртътоареле, „Concordia res
parvae crescunt, discordia dilabuntur!“ адікъ пріп
впіре лакрвріле тічі крескв, іаръ пріп пеаіре се
дъранпіль! Шептв че се таі фачетв аратаре ла
пілда вътврпвлі, каре дъдсесь філорв сеі о легъ-
твръ de верці ка съ ле рвтв? Шептв че се таі
жи треввітв фіреа чеа възгтв жи каре тоате нвтai
пріп впіре крескв ші се жи трескъ ші тоате пъ-
звісекъ кътв зпітате ші артопіе? Се прівітв
нвтai жи історія отеніреі ші вомв віде къ нвтai
пациїле каре с'аэ зпітв, ачеле аз кресквтв ші с'аэ
ферічітв ші ка съ нв терітв таі denарте, се
арвікъшокії ші прівіріле поастре асупра веchіеі

поастре Ресiei. Че аз фостъ е оаре къ 150 аи
жо пайне кънд ера деспърдътъ жи таи твлте
Принчипате? Цвкърия Таатарилорв! Че есте еа
астьзи de кънда с'ав влітъ? Ачеаста аз възетъ
ші о штіе фіекаре. Че аз фостъ Франция кънда
аз фостъ десетемвратъ ші че есте астьзи? Че аз
фостъ Италия кънда аз фостъ влітъ ші че есте
астьзи? etc. etc.

Афарь де ачесте пои се прівітъ жи спедіал
каре арх фі ввпвріле ші пріпчіпіле вліре Прин
чіпателорв.

1) **Жи** прівіреа реліcioасъ. О паціе п'терпікъ
ші респектатъ de кътръ челелалте п'тері, аре
ші клервлъ ші вісеріка са респектатъ; ші din
коптра, о паціе жиосігъ ші переспектатъ аре ші
влі влерв переспектатъ. Вадъ чінева, къ кътъ
твлцеміре вісеріка чеа таре а ресъртвлъ din
Константінополі, прівеште не вісеріка фікъ а са
жи Rescia ші жи Elada; ші din коптра, че перес
пектаре ші п'єдісемпътате аре клервлъ ші вісеріка
артеанъ de кънда паціа артеанъ аз възгътъ!
Афарь де ачеаста, кънд о паціе е п'терпікъ ші
віне организать атвичеа ші клервлъ ші вісеріка ei
жіфлореште, ші ла din коптра вртмеазъ din кон
тра. Апои не лъпгъ дозъ Статгърі ортодоксе из
жікоронате, дакъ арх таи фі ші алъ треіле оаре
из арх с'ї спре таи таре глоріе ші п'тере а ор
тодоксіе?

Історія лътврітъ довідеште ачеаста.

2) **Жи** прівіреа політікъ. Къ вліре ші търіа
поастъ арътътъ чеа таи таре слжъкъ п'єтв
кіар Търчія сін'пінсіндо п'єтв totz deasna dec
пре Nopds, ші фъкъндве п'єтв totz deasna o
п'єррелпікъ авангардъ, каре съ пріміасъ челе
житъ ловірі, кънда еа арх фі атвіпінать de къ
тръ чінева. Ші оаре арх таи п'єтв зіче чінева къ
ачеастъ вліре. н волосеште п' Імперіал Отоман
De aceminea din вліре ші търіа поастръ къштігъ
Азстрія. А еи квтрапіре ші жигідіре н в' поате
врта de кътъ п'єтв кънд се ва жівіфора очеапъл
Паплавістікъ. Ка съ зікъ чінева кътъ къ 30
мілюане de Славонія ла Садвя Европе ворв
ста п'єтв totz deasna п'єсімпіторі прівіторі
ла търіеа ші глоріа фраділорв лорв de Nopds,
ачеаста арх фі totz вна ка кътъ арх зіче чінева,
къ се поате лвкра жи коптра патвре. Секвевлъ
ал 19 есте секвевлъ паціоналітъділорв ші жи зъ
дапс се ва тъгвлъ чінева къ ideiea къ 100 de мі
люане de тінері ші воінічі славонія жи Европа
р'ші ворв фаче ші ei одініоартъ кврсвль лорв,

дспре кътъ аз фъкътъ тоате паділле. **Жи** ачеа
жіфрікоматъ чіне оаре ва ста ла тіжсокъ жітре
Славонія de Садвя ші de Nopds дакъ ла Допъреа
н в' фі влітъ статъ п'терпікъ стреінг de кътръ еле
ментвл Славонія? . . .

Ші ліпсіндъ ачестъ статъ, чіне оаре таи ж
тъів ва фі дъръпънатъ de кътъ Азстрія? Ез лас
а зіче чева деспре опініле таи твлторв політіц
ші а таи твлторв діпломаці ші тъ вітескъ п'єтв
de ачеа кътъ с'арв п'тера ка Азстрія съ н в' се
поатъ фолоті de влітъ aceminea Статъ Ромънія ла
Допъреа, темъндвши п' п'єтвії сеi Ромънія din
Бжковіна ші Трансільванія, карі жи пропорціе к
кестія паплавістівлі, че о атвіпінть кіарв жи
inima ті тървтае еi, н в' сънтъ алъ чева de
кътъ п'їште твіште кътръ влітъ лез?

3) **Жи** прівіреа adminіstratіvъ:

a) Ікономія статвлі фоарте швітъ с'арв жи
лесні прівіреа церілорв, къчи ачесте дозе га
верне префъктате жи влітъ ва авеа п'єтв влітъ
о лістъ чівіль, іаръ н в' дозе, ка п'їпъ аквітъ.

b) Фінансіонарі капавім din дозе корпосврі
de атвлоіаді се п'єтв таи твлорв гъсі ші алеце
жідествлі капачітъді ші інтеліценції, се къді арх
треві п'єтв влітъ сін'гврв г'єверн; ші фіторізі
domnitorіз евронез н в' арх фі п'євітъ de кътъ
доаръ п'єтв ла кагврі фоарте естраордінаре, а'ші
адваче б'єні стрыні п'єтв с'ї адваче ла жітъ-
п'їрі ші п'їпъ аквітъ.

c) Блі'атеа дірекціеі ва да ші о влітате спі
рітвлі падівале.

d) Інфлоріеа індустріеі пацівале, къчи таи
твлі лвкрътірі с'їв влітъ архітектура факъ таи жи
квръндъ ші таи солідъ zidipea.

e) Комерціал фъкътъ пріві компанії жи каре
се комвіпъ таи твлте п'тері ші тіжлоаче, totz
деавна ші таре спореште ші се лъдеште.

f) **Жи** с'їрпітъ фрітъ de а авеа тарацана
de bani, арх десгрона коморіле челе жігропате
ші аскенсе жи твіції пострії дела жічептъл
ламеі; ші чіне дечі н в' с'ї п'єтврвс de резоапеле
ші пріпчіпіле че амъ пропвс таи с'їс, карі кредѣ
къ н в' потв фі алдії de кътъ ачеі че'ші жіт
тіеіазъ політика п' пріпчіпіл вікірпіселеі, ачеа
кредѣ къ се ворв депърта чель п'їдін de ла
ачеаста, къчи атвиче жи ва р'де Цвпъпъл
Леіва! . . .

Ацвітъндов къ търгъ ші п' кіарв контрапрії
Пріпчіпітелорв, жікеів ачестъ артіклъ . . .
. . . . пріві вртътоареле теморавіле къ-

зинте але звія ветеранъ аль пострѣ літератъ:
„Днltre поште ші лѣтінь, о Молдавіе! алеце.“
Архимандрітъ Неофітъ Скріава.

МАНѢСКРІПТЪЛ

лzi Xspz,

канеларвл лzi Драгош Водъ.

О скрію нs de твълтъ дескоперітъ, ші актъ
датъ ла лврінь, асвпра векімілоръ Статвлі ро-
тънескъ din Молдова есте, de ванъ самъ, de чевъ
mai таре інтересъ дн лїпрецівръріле de актъ.
Был фрагментъ історікъ дn каре есте згryffitъ
дн вій колре стареа Ротъпілоръ din Молдова
лнайнте de лїпфіпцареа Domniei moldovene, пре-
квтъ ші дисаші фіреа лїпреціврърілоръ че ав
адесъ ачел ашезъмълтъ політікъ, ера а фі, фъръ-
тотъ лїпдала обжетъл квріосітъції пзвліклві
пострѣ літераръ. Дар лїкъ къндъ нs докъ-
ментъ се їче къ есте традачере рошъпеасъ din
зімелъ лzi Стефан-чел-Маре de вел-Спаторъ. Пе-
тръ Кльнъ, de ne нs тањскріптъ оріціалъ
компесъ дн латінеште, de дисаші секретарвл
челъ днтиз Domns moldovanu, атвчі інтересъл
історікъ пілітераръ треввіе съ фіе къ атьтъ mai таре
къ кътъ лїт-ратара пострѣ історікъ нs аре лїкъ дn
magazinu еі піці нs докъментъ оріціалъ mai
комплектъ асвпра оріціелоръ пострѣ націонале.
„Izbodul се а тошіе пострѣ ръндъл, кътъ се се
цинъ ші хълдіи днпъ че лїпъръціеа пострѣ чеа
таре din Roma се десвъпъ ші нs mai птъ апъра
Dacia, скріу de Хэръ тарелъ канеларъ а лzi
Драгош Водъ, днпре кътъ ші елъ дн афъ
скріптъ din зіле вътърье de кътъ Арввре кам-
подескъ“, есте, лїт-ръ адевъръ, дн окії пострї, о
коморъ нестіматъ десире челе mai векі ші пекъ-
носките тіппрі але історіеі пострѣ. Орі кътъ de
лїт-темеіеітъ аръ фі лїпдоіеліе пострѣ асвпра аз-
тепчітъдеі впні асеміне лїпсемнътогріе скріері, ea
тотвіи ва фі прівітъ актъ de чеі mai твълці ка
о продвачере літераръ de челъ mai таре інтересъ.
Se non e vero, e ben trovato — зіче Italіанъ.
Дечі, de ші лврвл нs есте лїкъ кіаръ адеверітъ;
ноi зічетъ лїксе къ есте віне пімерітъ. Актъ
къндъ дисаші M. Ca Gr. Гіка Водъ аз сокотітъ
de квінду а рекомънда ачесъ докъментъ нs

комісієі спечіале, — комісъ de вървадї*) карії
пріп окзпадї літераре ші археолоїчє аз квопп-
тінгі треввітогріе спре ал черчета къ птързndere,
— актъ пзвліклві лїт-регъ есте апінс de квріо-
ситета de а шті чеа че треввіе съ креадъ ші
кътъ фолосъ поте съ трагъ din четіреа ші ресче-
тіреа скріері канеларвлі лzi Dрагош Водъ. Ноi
пітітъ къ кв вре-о чіпчі апі mai лнайнте D. вел-
Спаторъ Константіn Cion спвпеа къ аре дn п-
страпреа са нs „докъментъ векі“ че ав фосъ
скріс днтиз латінеште; штітъ de асеміне къ
кътъ патріотікъ сіоніре D. Хатмана Iopdai
Костакі аз кътатъ de ал да ла лврінь, лндать
че ав афлатъ de дънсъл; штітъ сетеа чеа таре
че есте актъ ла ноi de а квопште віне чеа че
амв фосъ одать, пентръ ка аша съ птетъ п-
тързnde че амв птетъ фі лїкъ: ші дар, сокотітъ
къ ростітъ аіче дорінца пзвліклві лїт-регъ, зі-
къндъ къ кътъ mai кврпдъ се ва пзвліка ре-
сультатъ лвкърілоръ комісієі mai свс птміте, къ
аетътъ mai таре ва фі реквпштіца твтвора
пентръ гнндіреа патріотікъ че ав діктатъ асеміне
черчегаре. Еатъ пзвлікътъ аіче ші domneскъ
оффіціз пріп каре се ръндвеште комісіа „археоло-
гікъ-літераръ“ mai свс птміть. Амв врэ съл
лвтътъ днпъ „Gazeta de Moldavia“, ка зна че са
нвне лнайнтеа opdonanzei domneшті о mai лвръ
лїт-родвчере de кътъ Zimbrъ; лїксе Zimbrъ;
квпрінде текстъл лїт-регъ, ренвестітъ de кон-
трасемнатвра Секретарвлі de статъ, къндъ
„Gazeta de Moldavia“ не спвпе птмі атъта mai
твълтъ: къ „спре а се констата аттентічтатеа
докъменталві mai свс зісъ“ Прé Д. Domns ав
птмітъ комісіеа спечіалъ, „асвпра пропнпнері
D-сале Постелпіквлі Г. Асакі“, ші къ Офісъ
Domneскъ с'з adrecatъ лїт-рълоръ комісіеі.

Еар дn Zimbrъ четітъ аша:

„Noi пзвлікътъ текстъл Офісълві Domneскъ
къ N. 38 din 7. Іспіе пріп каре се птешті о
комісіе спре а черчета Манѣскріптъл Фрагментъ-
лzi din 1495, ренпродъсъ ші de noi дn Фойлето-
нъл Zimbrълві Nr. 11 ші 12. а квріеа резул-
татъ дн вомъ лїпъръгъші ла тіппвіа сез пзвлі-
клві.

*) DD-лор Вел-Ворпічії: A. Donici, K. Хэр-
твзакі; Вел-Постелпіквл: Г. Асакі; Вел-Ації: A-
T. Лазрівнъ, D. Божінка, T. Kodresкъ; Вел-Спата-
ръл Г. Севлескъ; Dr. C. Бърпці, ші Dazi Коло-
пелъл M. Когълшічеанъ.

„Опоратъ D.cale Aга Teodorъ Kodrescu.

„Фрагментъл Историкъ, че поартъ data anului 1495, кареле de кръпънд пріп тінарів с'аф датъ ла лятінь, аз дінтітъ ші а поастъ ляре амінте пріп дескрипте а оаре каре евепіменте, дрітві політіче, адіністратівіе ші потідій, комплектънд о парте дп дешъртъл історії патрії. Фрагментъл фор-
теазъ лікъ ші впв докуметъ філолоцікъ дп ве-
кеа літвъ Ромъпъ, дп кътъ поате контріві а
артика о поэ лятінь асвпра впоръ матерії атътъ
de пшінг есплоатате. Дрептъ каре атъ сокотітъ
de квітіндъ а рекоменда ачестъ Фрагментъ Двоа-
стре, карії пріп оквадії літераре ші архіологіче,
аведі тревзітоаре de алв черчета къ пътвнідере,
ка данъ ачеаста дпвредніндъ съ се поатъ адопта
на впв докуметъ автентікъ ші а се дпрецистра
на о парте а історії Патрії пептръ акървеа лъ-
твріре пріп алв Dv. зел лятінатъ веді адъоді
впв сервіців імпортентъ; дпкъпоштіпціндъ тутъ
одатъ къ ачеастъ лякрапе аведі а о фаче дп впре
къ D.loru Ворпікълъ Алексъ Донічі, Ворпікълъ
Костакі Харвзакі, Колопелъ Mihailъ Когълі-
чеванъ, Постелікълъ Георгіе Асакі, Ага Тріоніз
Лаєріанъ, Ага D. Божінка, Спатарілъ Георгіе Съ-
лескъ ші D.пвл Cimionъ Барпнідів.“

(Съвкрайтъра Д. С.)

Л. II.

Секретаръл Статълъ: I. Гіка.

О СКРІКОАРЕ А D-лві E. KINE,
кътъ Ромъпіи din Парісъ.

Ромъпіи din Парісъ аз адресатъ D-лві Edgar Kiné о скрібопе de тълцътіре пептръ челе че
стрълчітъл скітъръ аз пъвліватъ дп фавбреа па-
діоналітъдеі ромъпе; ма ачеа адресъ D. Kiné аз
Фъкътъ вртътърілъ респвпсъ: —

„Domnii mei!

„Мъртврісіреа цепербось че ті аці адресатъ
есте чеа маі шаре тъпгъіре че атъ автъ дес-
къндъ тъ афлъ десдератъ ші дппресвратъ de
непорочірі. Ез сжитъ ачела че въ сжитъ даторіз
къ реквопштіндъ. Такъ атъ пътвтъ впі роствъ
тев челъ слава кътъ ал d-востръ пептръ апъра-
реа казсеі челеі маі дрептъ din ляте, d-востръ
т'аці рекомпенсатъ тълтъ маі пресвс de кътъ
щерітамъ. D-востръ т'аці Фъкътъ съ афлъ къ

жп ор-че дппрецврърі ар фі оплз де тревзіе с
се десперезе пічі одатъ de a гъсі аспрії de ап-
ратъ ші о даторіе de дпплінітъ.

О пптаре аша de повіль ка а-бостръ ар ф
дествлъка съ аръте че віторъ ар патія d-востръ.
D-востръ ді ппреді ка темеліе сімемінтеле че
факъ таі тълтъ опоре inimei отыгі. Ез нв шті
че въ есте менітъ de політіка зиei е астъзі ші
дакъ сперанделе постре комзне вор; съ фіе дп-
кърпънд дпплінітъ. Мпсе шті въ сімдете
че въ дпсвфледеазъ пе тоці сжитъ аеле че факъ
de скрескъ Стателе ші de ацілгз пеперітобе.
Сортеа Ромъпіеі о аведі дп воі; пітне паші таі
поте дпсвши съ дпнедичека ea съ нв е пліеасъ.

Тоте дрептвріле стръмшілоръ юстрі нв въ
воръ фі рестітвіте дптр'о сінгвръ zi. Мареа фа-
тіліе ротъпъ нв ва фі стръпсь ла лалтъ din
чea дінтъв оръ. Тревзіе се въ антептаді ла
гревтъді че воръ чере поэ стърдзінг din партеа
d-востръ ші а птмерошілоръ атічі а казсеі въ-
стре. Ппъ че ea ва трізфа, ез нв тъ воіз ре-
траце din ляшть; дптръ кътъ дпті въ фі іерратъ
de a креде къ ез въ ростескъ фідэз dopindіле
d-востръ, ез тъ воіз сімді спріжнітъ пе дрептате
ші пе зтапітате.

Біне приїтці, рогъвъ, domnii таі, ростіреа
квратеі ші адъпчей теле реквопштінде

Брвсела 18 Апріле 1856.

E. Kiné.

Din „Стева Двпърі.“

PROVOCARE LA PRENUMERATIUNE.

Se afla sub tiparia I. методулу de educatiunea
Egipteniloru, Persieniloru, Greciloru s a Romanilor
betrani. II. Modulu de crescere al Romanilor
de acumу. III. Moralulu crescinescu si IV.
Versurile de M. Bota.

Pretiu unei carticale singuraticе e 30 cr. m. v
si numai candu voru fi tiparite se va cere.

Doritorii de a avé aceste carti — pe truca se se
precalcule tipariulu — se bine voësc pe lenga
declaratiunea остarei: cu litere seu Слове? la
subinsemnatulu in 14 dile a se adresa.

Moysé Bota,
Aradu тегулу de pesci Nr. 81.

 Къ птмерзъл ачеста дпчитеазъ авопаметъл
семестръл прімъ.